

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Francisci Svarez Granatensis E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Primarij
at[que] Emeriti olim Professoris Tractatvs Qvinque, Ad
Primam Secvndae D. Thomae**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1629

1. In quo consistat propriè beatitudo naturalis.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94065)

tus, donec habeat visionem perpetuo duraturam. Quod tandem à contrario potest explicari, nam qui ad tempus caret visione beata, si postea speret illam consequi, non potest dici miser, ut patet de animabus purgatorii: ergo & à contrario qui ad tempus videt, sed timet privari visione, non potest dici simpliciter beatus.

V. Ad rationes dubitandi, si contra hoc fiant, respondetur, quamuis hæc perpetuitas physice nõ addat visioni entitatem aliquam, adde e tamen firmitatem quãdam, & permanentiam eiusdem entitatis, quã licet proveniat à causa efficiente extrinseca, tamen in ipsamet visione quali reperitur, & reddit illam æstimabilem, ut maius quoddam bonum, quod non speratur futurum, sed iam totum præsens habetur hoc ipso quod à sua causa procedit ex immutabili proposito conservandi illam; & hæc satis sunt ut illa visio veluti affecta hac conditione habeat rationem, seu statum, in quo possit habentem simpliciter denominare beatum.

VI. Pectitur autem in illa tertia ratione dubitandi, an cognitio huius perpetuitatis sit etiam eodem modo necessaria ad beatitudinem, quã fere coincidit cum alia quæstione, quam tractat Ocham, & Supplem. Gabr. *supra*, an securitas sit de ratione beatitudinis; ad quam ipsi respondent simpliciter negando, quia ponunt securitatem in actu quodam irascibili, quod nos supra *disput. 11. sect. 1.* improbavimus, dicentes, securitatem nihil differre à prædicta cognitione. Nihilominus tamen respondeo verum esse propter rationem illam tertiam, quod hæc cognitio non versatur circa Deum, sed circa obiectum creatum, & si aliquo modo potest circa Deum versari, solum est quatenus in eo cognosci potest voluntas quædam libera conservandi in homine formalem beatitudinem: est ergo illa cognitio conditio necessaria ex parte beati, ut possit omnino satiari desiderium eius, & hæc est differentia inter perpetuitatem, & cognitionem perpetuitatis, nam illa est necessaria ex parte illius operationis, quã est beatitudo, nam sine illa conditione etiam de se non est sufficiens ad beatificandum, & satian- dum; at vero cognitio perpetuitatis solum ex parte subiecti est necessaria, nam visio hoc ipso quod perpetua est, de se sufficit ad satian- dum appetitum, oportet tamen ut cognoscatur, quia appetitus satiari nõ potest, nisi præcisa cognitione.

DISPUTATIO XXV.

De his, quæ ad naturalem beatitudinem pertinent.

DE hac re aliqua supra dicta sunt, quæ hic sunt supponenda, tradentes enim nonnullas divisiones beatitudinis *disput. 4. sect. 3.* ostendimus, necessarium esse dari aliquam beatitudinem hominis naturalem. Deinde, tractando de obiecto beatitudinis *disput. 5. sect. 1.* ostendi solum Deum esse obiectum beatitudinis etiam naturalis, quoniam ipse solus est finis ultimus hominis quacumque ratione consideratur. Rursum, disputando de essentia formalis beatitudinis *disput. 6. sect. 2.* concludimus commune esse beatitudini naturali, ut in operatione consistat, & consequenter illam debere esse operationem mentis, seu partis intellectivæ, secundum quam est homo capax Dei. Reliquum ergo est ut

aliqua addamus, quæ de hac beatitudine desiderari possunt: quæ fere ad similitudinem eorum, quæ de supernaturali beatitudine dicta sunt, erunt explicanda.

SECTIO I.

In quo consistat proprie hæc beatitudo naturalis.

OMISSIS aliorum Philosophorum sententiis, de quibus supra dictum est, sententia Aristotelis, ut etiam attigimus in *disputatione. 30. Metaph. sect. 11. a numer. 36.* in hoc negotio est, propriam & perpetuam beatitudinem hominis consistere in contemplatione substantiarum separatarum, quod præsertim intelligendum est, ratione diuinæ substantiæ, vel naturæ, cetera vero omnia requiri ut dispositiones quædam ad hanc contemplationem. Sic toto *lib. 1. Ethic. & lib. 10. c. 8. & 9.* & ideo *7. Polit. c. 3.* hanc contemplationem præfert omni humanæ actioni, etiam gubernationi Reipublicæ, & ideo *5. Met. c. 2.* sapientiam laudat, & præfert omnibus, & *lib. 12. c. 7.* dicit, Deum contemplatione sui esse beatum, nos vero quando illi, ut possumus, similes efficiamur. Hanc sententiam sequutus est D. Thom. *1. 2. quest. 3. art. 5. & 9. 4. art. 3. & 1. p. q. 62. art. 1. & 64. art. 1. ad 1. idem 3. cont. Gent. cap. 4. 4. & in 3. d. 29. quest. 2.* & exponendo Aristotelem. Cuius rationes sunt primo, quia contemplatio est de se diuturnior, magisque perpetua, est enim immaterialior, & carens contrario. Secundo, quia est per se sufficiens magis quam cetera, quia propter se quæritur, & non propter aliud, & quia paucissimis adiumentis eget. Tertio, quia est operatio maxime operabilis, quia est maxime consentanea naturæ secundum gradum supremum eius. Unde est quarta ratio, quia est perfectissima operatio, & maxime propria hominis, in qua maxime differt à brutis, & cum Deo, & substantiis immaterialibus convenit. Denique, quia per hanc actionem fit hominem maxime familiaris Deo.

Secunda sententia ait, consistere hanc beatitudinem in amore Dei naturali super omnia. Tenet Cano *lib. 9. de locis, c. 9.* ubi reprehendit Aristotelem, quod omnino fuerit oblitus huius actus, & Scot. *4. d. 49. quest. 3. art. 2.* qui tamen existimat Aristotelem sub contemplatione amorem comprehendisse, quia rationes eius non magis procedunt de actu intellectus, quam voluntatis, ipse quoque existimat voluntatem esse perfectiorem potentiam: accedit, quod quilibet cognitio naturalis Dei potest esse in peccatore, unde solus amor esse videtur qui coniungit hominem perfecte cum suo fine ultimo naturali.

Hæc quæstio, suppositis supra dictis *disput. 6. & 7.* de beatitudine supernaturali, facile expediri potest. Dicendum est consequenter, hanc beatitudinem consistere in perfectissima naturali conjunctione cum Deo per intellectum, & voluntatem, quantum ex creaturis naturali lumine intellectus cognosci potest. Quod est verum siue loquamur de homine ex anima, & corpore composito, siue de anima separata; & hoc sequuntur auctores supra citati in simili, neq; ab illa discrepat Scot. & Scot. *d. 49. q. 5. art. 4. concl. 5.* Medina *1. 2. q. 3. art. 7.* qui sic etiam Aristotelem intelligunt, nam inter alia dixit, illam contemplationem facere sapientem, vel amicum, & charum Deo, *1. Ethic. cap. 7. & 7. Polit. cap. 1.* & alibi requirit virtutem animi ad beatitudinem.

Rationes sunt claræ, nam in primis quod diuina cognitio sit necessaria, satis probatur rationibus

tionibus Aristotelis: item, quia est quaedam affectio supremi boni hominis: item, quia faciat perfectissimum quandam appetitum, & capacitatem hominis: denique, quia per hunc actum intelligit homo suum ultimum finem, estque non solum propter aliud, sed propter se expetibilis. Aduertendum est, valde errare eos, qui dicunt, hanc beatitudinem ex parte intellectus consistere in clara visione Dei, ut est prima causa naturalis, quod interdum videntur insinuare qui ponunt naturalem appetitum ad videndum Deum; est enim hoc omnino falsum, quia illa visio, utcumque consideretur, est supernaturalis, & non debita naturæ, & posset homo creari absque ordinatione ad illam consequendam, ut supra disput. 4. sect. 3. & num. 3. ostensum est, neque quidquam refert distinctio de visione Dei, ut prima causa, vel sub alia ratione, quia omnis visio Dei est eiusdem rationis, & per eam videtur Deus ut in se est, tam ut trinus, quam ut vnus, & tam ut autor gratiæ, quam naturæ.

V. Altera vero pars de amore mihi videtur certissima propter rationes factas n. 2. in quo est maxime notanda differentia inter supernaturalem, & naturalem beatitudinem, quod in supernaturali visio intellectus necessario secum affert amorem, & ideo non potest vlla ratione sola cognitio dici essentialis beatitudo integra; quis enim dicat de monem esse essentialiter beatum naturali beatitudine, quia habet perfectam cognitionem naturalem Dei, cum non habeat amorem? Item potest sic explicari, quia homo & est ens physicum, & morale; ergo nisi utraq; ratione sit consummatus, & vltimate perfectus, non potest dici beatus: quamuis autem per cognitionem in esse physico valde perficiatur, tamen in esse morali tota eius perfectio pendet ex amore: ergo maxime pertinet ad beatitudinem essentialem naturalem eius.

VI. Quæres, quis horum præcipue requiratur in hac beatitudine. Omnis opinio supra disput. 7. sect. 1. tractatis, mihi videtur vitandæ distinctione paulo ante insinuata: nam si consideretur homo in genere naturæ, & entis physici, præcipua pars est cognitio, quia, ut suppono, est perfectus actus, & supremus perfectissimæ potentie, atque adeo perfectissimus in genere entis, quod est præcipue verum de anima separata, & idem est probabile de toto homine, quia cum cognitio Dei, in vtroque statu sit abstractiua, & per effectus; forte non est essentialiter diuersa, & quia in ordine naturalis beatitudinis homo in hac vita, non tantum considerandus est ut viator, sed ut existens in eo statu, in quo naturaliter beatificandus, est quia extra hunc statum non potest naturaliter beatificari totus homo, sed anima tantum, ut statim dicam sect. seq. at vero considerando hominem ut morale agens, præcipua pars beatitudinis eius est amor, quia solus ille est efficax principium honestatis, & rectitudinis in humanis operationibus, quod non habet speculationibus eligenda esset, præferendus esset amor, quia re vera est magis necessarius ad bonitatem, & honestatem simpliciter, & non est infallibiliter coniunctus cum illa cognitione, vnde etiam fit, ut magis pertineat ad amorem Dei propter se.

VII. Hinc facile constat quænam cognitio naturalis maxime ad beatitudinem pertineat, speculatiua, an practica. Arist. enim, & D. Thom. speculationem maxime requirunt; quod procedit considerato homine in esse naturæ; tamen in ordine ad mores maxime necessaria est cognitio practica, etiam non sit excludenda speculatiua, in qua

practica fundatur, imo ipsa practica cognitio quamuis necessaria sit, non tamen proprie proprie se, & ut pars beatitudinis, sed ut conditio ad amorem requisita.

Vltimo facile constat, quomodo alix animi virtutes, vel earum operationes ad hanc beatitudinem requirantur. Aristot. ait, secundario requiri, quia vere in eis non consistit essentia naturalis beatitudinis, sunt tamen vel dispositiones ad eam prærequisite, vel proprietates illam comitantes. Atque idem iudicium esse potest de aliis scientiis intellectus: idemque proportionatè dicendum de aliis corporis bonis, & fortuna, quæ requiri possunt ut instrumenta, vel media necessaria ad beatitudinem, non vero proprie ut pars beatitudinis, ut dicam sect. sequenti, vbi soluemus difficultates omnes, quæ in doctrina data possunt occurrere.

SECTIO II.

Quomodo possit homo acquirere beatitudinem naturalem.

VT intelligatur difficultas huius quæstionis, quomodo possit homo consequi beatitudinem naturalem, constituamus hominem in ordine ad finem vltimum suum conditum in puris naturalibus, id est, neque ordinatum ad altiorem finem, quam sit nature debitus, neque in se habentem alias facultates, vel virtutes præter eas, quæ naturam consequuntur, vel per naturales actus comparari possunt, neque ex parte Dei recipientem alia beneficia, neque aliud providentiæ genus, quam sit ordini nature consentaneum, nam ad intelligendam propriam nostræ nature conditionem, oportet præscindere omnia, quæ supra naturam sunt, quod non solum per intellectum fieri potuit, sed re ipsa potuit fieri à Deo, quod mihi fere tam certum est, quam est certum omnia hæc supernaturalia bona esse mere gratuita, & nullo modo nostræ nature debita.

Quo posito principio, multiplex oritur difficultas in præsentis quæstione, quæ sic explicatur, nam si homo potest consequi beatitudinem naturalem, vel hoc est in statu præsentis vite, vel in statu anime separatae, vel in aliquo statu, in quo post primam separationem iterum anima esset corpori vnienda: in nullo horum statuum: ergo ad statum nullo modo. De statu præsentis vite probatur variis modis, primò ex parte intellectus, quia in hac vita vix potest cognitio Dei acquiri, & quæuis ab vno, vel altero possit, non tamen communiter ab hominum multitudine: beatitudo autem esse debet bonum commune, nam alix res naturales ut plurimum consequi possunt suum finem in pluribus individuis, cur non humana natura? Rursus, qui possunt aliqualem cognitionem Dei assequi, illam fere semper habent admixtam multis opinionibus incertis, & quod peius est, multis erroribus, vnde est axioma Theologorum, non posse hominem suis viribus assequi sine errore omnes veritates naturales, & præsertim diuinas. Secundo ex parte voluntatis multorum opinio est, non posse hominem in pura natura diligere super omnia Deum amore proprio benevolentia, quia quoad naturales vires non est potentior homo in pura natura, quam sit nunc in natura lapsa, in qua non potest diligere Deum sine gratia. Rursus licet admittamus, posse aliquo modo, tamen certum est non posse perfeneranter: non est autem beatitudo, quæ non est diuturna. Vnde est tertia difficultas ex parte appetitus.

dinem naturalem.

VIII.

I. Suppositio ad quæstionis decisionem.

II. Arguitur ne naturæ in parte intellectus quo- lectus quo- ad statum præsentis vite.

2. Arguitur ex parte voluntatis.

MA REZ
OTIO
V3